

Irányelv **FENNTARTHATÓ PARKOLÁSKEZELÉ**

Verzió: 2015. november

A parkolás kezelése egy hatékony eszköz a városok kezében a közlekedés befolyásolására. A parkolási területek biztosításával, tervezésével és árazásával a városok nagymértékű ellenőrzést gyakorolhatnak a forgalom áramlására és irányára. Az önkormányzatok a múltban megelégedtek a parkolóhelyek számának növelésével annak érdekében, hogy egyre több és több autót vonzzanak. A mostani parkolási irányelvek kiegyensúlyozottabbak, tartalmaznak szociális és környezetvédelmi célokat, és javítani akarják a városokban élők életminőségét.

Az elmúlt évtizedekben az autótulajdonosok száma folyamatosan nőtt Európában. Számos város „belefulladt” a nagy forgalomba, most pedig lépéseket tesznek a torlódások korlátozása érdekében. Az autóval a belvárosba történő behajtás díjkötelessé tételével a városok csökkenthetik a közutakon résztvevő járművek számát, egyidejűleg pedig pénzt is generálnak, melyet a fenntartható közlekedés megvalósítására

fordíthatnak. A csökkenő forgalom közvetlen döntő hatással van a légszennyezettség szintjére. Végül, de nem utolsósorban a parkolóhelyek jelentős részben a város értékes belső részein található. Az általuk elfoglalt terület drága és szűkös. Az autókat ezen kívül csak rövid ideig használják, azok a nap 23 órájában egy helyben állnak. Ráadásul az általuk elfoglalt helynek és a

károsanyag-kibocsájtásnak köszönhetően rontják a városokban élők életminőségét is.

A megfelelő parkoláskezelés révén csökkenthető a szükséges parkolóhelyek száma, egyensúlyba hozható a kereslet és a kínálat, illetve számos járulékos előny is keletkezik. Ez a kiadvány számos olyan tényezőt mutat be, amit figyelembe kell venni, és példákat hoz a sikeres parkoláskezelést.

A kezelt parkolás létrehozása

A parkoláskezelés számos fontos tényezőt érint: A parkolási zónák kijelölése, az egyedi igények kielégítése és a megfelelő árszintek meghatározása csak néhány ezek közül. A parkolási zónák kiegyensúlyozatlan kijelölése és díjazása esetén a városnak ki kell értékelnie a sikereket és szükség esetén fejlődnie kell.

Bécs

Bécs városa stratégiai szinten alkalmazza a parkoláskezelést a forgalmi igények szabályozására és a fenntartható célok (pl. a csökkentett károsanyag-kibocsátás) elérésére. 2012 végére Bécs a város számos további negyedére is kiterjesztette a parkoláskezelést.

Érdeemes megjegyezni, hogy a hatásokkal kapcsolatban készített összehasonlító tanulmány szerint a forgalom majdnem 7,5 %-kal csökkent. A város pedig parkolási bevételeinek egy részét a tömegközlekedésre fordítja.

Parkolási díjak

A parkolási zónákra magától értetődően eltérő követelmények vonatkoznak. Nyilvánvaló, hogy a helyi lakosoknak más igényeik vannak a

környezetükkel kapcsolatban, Mint a látogatóknak és a turistáknak. A zónás árazás használatával azonban a díjak megfelelően strukturálhatók. A zsúfolt területeken magasabb díjakra van szükség, a közelben lévő, fölös kapacitással rendelkező területek pedig alacsonyabb díjakkal tehetőek vonzóbbá a hosszú távú parkolásra vágyók számára.

Parkolóhelyekkel történő ellátottság

A parkolási díjak meghatározásán kívül a parkolóhelyek mennyiségének kezelése is figyelemre méltó hatással járhat. Hosszú ideje már, hogy az európai városok növelték a ténylegesen elérhető parkolóhelyek számára fordított figyelmet. Az utcai parkolóhelyek számának fokozatos csökkentésével a városok értékes területeket nyernek, ezáltal pedig növelik az életminőséget. Ugyanakkor növelik a maradék parkolóhelyek értékét.

Lehetséges például, hogy a városok korlátozzák a területükön lévő parkolóhelyek számát. Az is lehet, hogy az új lakás-projekttekkel kapcsolatban meghatározzák a minimális parkolási követelményeket.

Kibocsájtás alapú parkolási díjak

London és Amszterdam számos városrésze a járművek kibocsátási besorolása alapján határozza meg a parkolási díjakat. Ahol az áraknak közvetlen hatása van a döntésekre, a gazdasági ösztönzők és a környezetvédelmi célok összekapcsolása felgyorsítja az átmenetet a tisztább közlekedés felé. Ennek hátránya viszont az, hogy ezeket nehezebb adminisztrálni. A kibocsátás-alapú parkolás díjnak azonban ennek ellenére sok értelme van.

Forrás-elkülönítés

A parkolási díjak általában bevételt generálnak. Tehát miért is ne lehetne forrást elkülöníteni erre? Ezek a bevételek bizonyos költségvetési célok, például a fenntartható közlekedésbe történő befektetés közvetlen finanszírozására. Barcelona városa például a parkolási díjból származó bevételek 100%-át a város kerékpár-megosztási rendszerének kiépítésére fordította. A parkolási díjaknak a fenntartható közlekedéssel kapcsolatos intézkedésekhez történő hozzárendelése növeli a nyilvános elfogadottságot és megértést.

A parkolási területek egyéb célra történő felhasználása

Az európai városokban egyre inkább bevezetésre kerülnek a megosztott mobilitási megoldások. Párizs például parkolóhelyek megszüntetésével teremtett helyet Vélib' nevű kerékpár-megosztó szolgáltatása számára. Kampányuk másik fontos része az autó-megosztási rendszerek és nulla kibocsátású járművek számára biztosított parkolóhelyek. Végül, de nem utolsósorban, a P+R koncepciók remek lehetőséget kínálnak a járművek városból történő eltávolítására.

Városi tervezés

A városoknak olyan módon kell fejlődniük, hogy

Brüsszel

Számos város, például Koppenhága vagy Zürich, melyek a parkolóhelyek számának általános csökkentését célozták meg. A város parkolási rendszerének felülvizsgálatának keretében Brüsszel a parkolóhelyek számának 16%-os csökkentését tűzte ki célul a díjak növelése, és egy, a parkolóhelyek mintegy 60%-át érintő új zónakoncepció kidolgozása mellett.

az új földhasználati projektek során a parkolóhelyek tervezését is figyelembe kell venni. A városokat az autóval történő közlekedés helyett inkább tömegközlekedéssel kell összekapcsolni.

Egyéb fontos tényezők

A parkolási irányelv kialakítása során számos egyéb tényezőt is figyelembe kell venni, mint például:

- A helyi vállalkozások gazdasági életképességével kapcsolatos aggályokat.
- A közösség aggodalmát a lakóövezetekben történő túlzott mértékű parkolás miatt
- A földhasználatnak megfelelő mértékű parkolási díjakat
- A parkolóhelyek számának a vegyes földhasználat kapcsán történő csökkentésének lehetőségét
- A piaci és közösségi elfogadottságot
- A növekvő igényeknek megfelelő számú parkoló kialakítását

Ingázók

Egy érdekes parkolás-kezelési megközelítés az ingázók mobilitási igényeinek kielégítése.

A városok számos lehetőség közül választhatnak. Lehetséges például, hogy az ingázókat a parkolási irányelv fő érdekeltjeinek tekinthetjük, és ennek megfelelően árazhatják az üzleti negyedek parkolását. De az is lehet, hogy a cégek felelősségi körébe utalja az alkalmazottak parkolóhelyeinek biztosítását. Néhány város így tesz és díjat számít fel a cégeknek a parkolóhelyekért.

Egy másik megközelítés a tervezési folyamatba vonja bele a cégeket. Lehetséges, hogy támogatják azokat a munkaprogramokat, melyek nem autóval vagy autófloattával biztosítják az ingázást.

Amszterdam

Amszterdam a közlekedés kezelésében magas szintű technológiai megközelítést alkalmazott. Létrehoztak egy károsanyag-kibocsátási információkkal összekapcsolt rendszám-adatbázist. A város beolvassa a rendszámokat és összeveti azokat az adatbázisban lévő adatokkal. Amszterdam városközpontjában világszerte a legmagasabb parkolási díjakat alkalmazzák. Egy érdekes lakhatási szabályozás, hogy az utcai parkolást utcán kívüli parkolással kell helyettesíteni.

Akadályok

A technológia szerepe a parkolás kezelésében egyre inkább növekszik és lehetőségeket nyit a pontos parkolás-kezelési megoldások számára. A hálózati mérések, a telekommunikáció használata és a valós idejű információk növelik az autóvezetők esélyét a parkolóhelyek megtalálására. A városok az igényeiknek és költségvetésüknek leginkább megfelelő megoldásokat választják.

További gondolatok

A városok folyamatosan azonosítják, hogy mely területeken kevésbé kívánatos a parkolás és az ott lévő parkolóhelyeket a tömegközlekedés, a fenntartható közlekedés céljára vagy egyéb célokra alakítják át. Itt van három példa:

A parkolás fizikai akadályokkal, például sávokkal, oszlopokkal stb. történő korlátozása. A parkolás áthelyezése kevésbé kívánatos helyszínekre. A parkolóhelyekhez történő gyaloglás távolságának növelése.

Összegzés

- A parkolás-kezelési megközelítéseket az adott helyzethez és igényekhez kell igazítani.
- Végezzen átfogó elemzést az összes költség és előny figyelembe vételével.
- A parkolási igényeket és ellátottságot a részletes adatok lapján ki kell egyensúlyozni.
- Holisztikus és több dimenziós városi tervezés a közlekedés ÉS fejlesztés tervezésével együtt.
- Elemezze a nagy fejlesztési projekteknek a közlekedési rendszerekre gyakorolt hatását.
- Váltson utcairól utcán kívüli parkolásra. A parkolási területeket ezt követően a privát szektornak vagy a lakópark építetőjének kell létrehoznia.
- Vonja be a folyamatba a nagy részvényeseket.
- Részvétel és átláthatóság.
- Információk és marketing.

További információkat (angolul):

ITDP, Europe's Parking U-Turn: From Accommodation to Regulation, 2011, online 9/2013:

- http://www.itdp.org/index.php/news/detail/european_parking_u-turn_reaps_rewards_ideas_for_the_rest_of_the_world/
- Todd Litman, Parking Management Comprehensive Implementation Guide, Victoria Transport Policy Institute, online 9/2013
- Todd Litman, Parking management Best Practices, Planners Press, 2006

KAPCSOLAT

Az érdeklődő önkormányzatok lépjenek velünk kapcsolatba további információkért:

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (BUND) e.V.
| Friends of the Earth Germany
Arne Fellermann | Telefon: + 49 30 275 86-484
E-mail: arne.fellermann@bund.net

RÓLUNK

A Clean Air egy kilenc európai környezetvédelmi szervezet által létrehozott projekt, amely a tiszta levegőért küzd az európai városokban. A meglévő törvényi keretrendszer és a polgárok tiszta levegőhöz való joga ellenére a légszennyezettségi határértékek túllépése számos városban probléma maradt. A légszennyezettség veszélyezteti az egészséget, a környezetet és a légkört. Itt az idő a cselekvésre!
www.cleanair-europe.org

A 2009-ben indult “Korommentesen az éghajlatért” kampány célja a dízelkorom-kibocsátás csökkentése, amely meggyorsítja a klímaváltozást és kockázatot jelent az egészségre. Eddig az időpontig tizenkét nem kormányzati szervezet csatlakozott a kampányhoz.

www.sootfreeclimate.org

projektvezető

project coordination